

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izven ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za po. leta 8 gold., za tret. leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za tret. leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. — Za pošiljanje na dom se računa 10 kraja, za mesec, 30 kr., za tret. leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za tret. leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za tret. leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristo stopne petit-vrate 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampelj za 30 kr. — Dopisi naj se izvele frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. — Opravištvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila in j. administrativno roči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Naši kandidati so:

V mestih in trgih:

1. Glavno mesto Ljubljana in kranjska trgovinska in obrtniška zbornica:
2. Celje, Žavec, Vitanje, Vojnik, Laško z voliščem Celje; Mozirje, Gornjigrad, Ljubno, Vransko z voliščem Mozirje; Rogatec, Šmarje z voliščem Rogatec; Brežice, Sevnica, Kozje z voliščem Brežice; Konjice z voliščem Konjice; Šoštanj z voliščem Šoštanj:
3. Postojna, Idrija, Vrhnika, Lož, Radovljica, Tržič, Kamnik, Kranj, Loka:

g. dr. J. Razlag.

g. dr. Anton Prus.

g. dr. Valentin Zarnik.

Slovenski centralni volilni odbor v Ljubljani.

V Ljubljani 22. okt.

Dozdaj imamo Slovenci osem poslancev izvoljenih in sicer so štirje (dr. Vošnjak, dr. Razlag, Pfeifer in Nabergoj) naše narodno-liberalne stranke, trije (Herman, Hohenwart in Barbo) so klerikalni in eden (Winkler) bode, kakor mislimo, v narodnih in svobodomiselnih vprašanjih glasoval z našo stranko, v državopravnih bode se, to vsaj smemo pričakovati, glasovanja zdržaval, če kot uradnik ne bode mogel najodločnejši oponent biti. — Ako bi prišteli še isterskega Viteziča k naši stranki, potem imamo devet poslancev. Izid volitev današnjega dne nam žalibog valjda ne bode velikega dorastka k temu številu prinesel.

Da si ravno bi morali Slovenci, ako bi bolj po pravici bil volilni red narejen, imeti okolo 20 poslancev, akoravno smo poleg tega še na štajersko-nemški meji in na Koroškem za zdaj nesrečo imeli, na dolenjem kranjskem nam je pa breztačnost naših starih en sedež nemškutarjem v roke stisniti pomagala, in je deloma kriva, če denes slabše rensiramo, nego bi pri pametnejši disciplini in pri previdnejem, ne tako ekskluzivnem „vodstvu“ mogli: — vsakako bode naš narod v državnem zboru v osrednem zastopstvu te polovice Avstrije, bolje, mnogo bolje zastopan, nego je bil dozdaj. In to je že nekaj vredno.

Štajerski Slovenci dozdaj niso bili niti zastopani. Zdaj imajo tam dva zastopnika, vsaka stranka enega. Dasi bosta v vprašanjih svobode stala si odločno nasproti, vendar bosta oba energično glas povzdignila za naše narodne pravice. — Primorski Slovenci, zlasti tržaški okoličani in Istrani, tudi prej niso bili zastopani, in dokler se je indirektno volilo, niso imeli nobenega upanja, da do svojih zagovornikov pridejo. — In iz Kranjskega deželni zbor dozdaj pač nij zmirom takih moči v državni zbor pošiljal, kakor pojdejo na konec te volitve. Torej vsakako smo nekoliko na boljem, in upanje

imamo vsaj, da naši zastopniki ne bodo tiho sedeli in glasovali, temuč da se bode glas našega naroda čul za poredom, da bodo naši poslanci odkrivali rane, ki nam jih je nepravilna sistema usekala, ter da bodo moža-to zahtevali leka za nje.

Kar nas pri tem dosedanjem vspehu še posebno veseliti in k podvojenemu delu in nemahljivi vztrajnosti izpodbujati more, je to, da so kljubu vsemu nezaslišanemu naporu od domače in tuje strani, zmagali štirje poslanci naše liberalno-narodne stranke, in med njimi neutrudljivi in neumorni narodni delavec, naš vrli dr. Vošnjak, da si so celo leto „stari“ Slovenci in fanatiki vseh slovenskih dežel, v vseh časopisih, ki so jim na razpolaganje bili, divje in strastno mahali po njem, in da bi ga uničili, ne sramovali se in ne ustrašili najperfidnejih sumničenj.

Z delom in v trdem dvoboju smo vsem protivnikom pokazali svojo moč, — in s to močjo, ki bo dorastla od dne do dne, upamo prihodnjič zmagati na celi liniji.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 22. oktobra.

Volitve na Štajerskem so v kmet-skih okrajih izpale v večini „konservativni“ ali klerikalni stranki na korist. Voljeni so klerikalci ali pravničarji: Reiner (102 glasova proti 94 ustavovernim), Bärnfeind (157 proti 112), baron Gudenus (221 proti 63), Weinhandl (136 proti 69), Karlson (178 proti 50), Herman. Poleg tega je v graški okolici zmagal ces. namestnik Kübek s samo 125 glasi proti 123, ki jih je imel vodja klerikalcev knez Lichtenstein, ki je torej padel. Sicer je samo še en ustavoverec zmagal, namreč mariborski Seidl proti Pajku s 163 glasi proti 134. Poleg teh vseh je voljen slovenski narodno-liberalec naš dr. Vošnjak. Izmed 9 na Štajerskem izvoljenih 20 okt. imajo torej ustavoverci samo dva.

Ustavoverci „N. fr. Pr.“ od 21. t. m. pravi, da so na Štajerskem v kmet-skih občinah ustavoverci zato propali, ker so kle-

rikalci in Slovenci brezvestno uporabili finančijelno krizo ter jo z ustavoverci v zvezo spravili. — Bečki list pač nema nobenega pojma o agitaciji na deželi, če misli, da samo to je odločilo.

Na **Češkem** so volila mesta 32 poslancev. Čehi so postavili kandidate na 17 mestih, 16 je izvoljenih, v Pragi pa je na Mali strani, katera mrgoli od uradnikov, češki kandidat propal.

Na **Moravskem** so volile kmetske občine 11 poslancev, med katerimi je 7 čeških.

Hud volilni boj je bil v mestnih skupinah na **Nižje-Avstrijskem**. Tukaj so se merili mladi s starimi in kakor kaže izid, so mladi na mnogih krajih zmagali; zlasti v dunajskih predmestjih so sami mladi izvoljeni. Tudi na **Gornje-Avstrijskem** so izvoljeni v mestih trije ustavoverni kandidati.

Na **Gališkem** so Rusini v 13 okrajih zmagali, Poljaki pa v 14. Poljski časopisi očitajo poljskim volilnim odborom, da so premlačno delali, ter so v strahu, da ne bi tudi v mestih na nekaterih krajih zmagali Rusini združeni z Židovi.

Pruskemu cesarju, ki je zdaj na Dunaji, je avstrijski cesar pri obedu napil kot „prijatlu in bratu“. Pruski cesar je odgovarjaje zatrjeval, da je prijazni sprejem tu poroštvo miru Evrope in blagosti narodov.

Vnanje države.

Bosniški paša je, kakor „Jedinstvo“ piše, sklenil z vsemi pripomočki nemir kršćanskih prebivalcev potlačiti. Dvajset Srbov se je vjelo in v Banjoluko pripeljal. Vse v Belgradu izšle šolske knjige so prepovedane. Vse meje proti Avstriji in Srbiji so zaprte.

Ruska vlada je po „Mosk. Vedom.“ zaznamila meje med kivanskim kanatom in ruskim posestvom v srednji Aziji: K Rusiji naj se šteje vsa kivanska zemlja od Amu-Darja, z deltom te reke in s taldykovim deltom vred. Od te deltove veje teka mejna črta čez zemeljski jezik Urga, potem prek južnega odpada Ust-Urtovega in Uzbojavega. Odškodbe plača Kiva Rusiji 2,200 000 rubljev, ki se imajo zaradi ubožnosti v Kivi, v dvajsetih letih plačati, tako, da se bo na leto le 5 procentov plačevalo. Dalje se je določilo, da „ostane Kiva za večne čase Rusiji vazalna država“.

Francoski poslanik Fournier se po volji vojvode Broglie ne vrne takoj v Rim, ker je položaj na Francoskem negotov.

„Perseveranza“ dostavlja, da Fournier pomeni prijateljstvo med Francosko in Italijo; ako bi se prestavil, bilo bi to znamenje, da če Francoska svoje razmere proti Italiji spremeniti.

Italijanske novine povedajo, da se poslanec Nigra ne vrne v Paris ob času sestopa narodne skupščine, ker hoče navzoč biti pri odkritji Cavourjevega spominka dne 8. novembra. Junta, ki ima cerkvena dobra likvidirati, si je šest samostanov vzela v posest. Jezuiti na vso moč protestirajo, pismo in ustno. — 15. nov. se odpre nova parlamentova seja.

Dopisi.

Od ilirske Bistrice. [Izv. dop.]

Navada moja nij spuščati se v časnikarsko polemiko, ker mi moja trgovina in mnoga opravila tega ne dopuste; pa zadnji dopis v „Novicah“ iz Pivke je tako nesramen in obrekovalen, da mora žaliti še tako flegmatičnega človeka.

Vprašam vas tedaj, vi glavobriti in maziljeni gospodje, ali mislite, da je svet še zmirom tako neumen in slep, da vašega hinavskega in jezuitskega počenjanja ne izprevidi? Vedno trobite, da je vera v nevarnosti, premda dobro veste, da pri nas nij boja za vero, temuč le za vaše vseobsežno gospodstvo. Pa če bi bila vera res v nevarnosti, kdo bi bil tega bolj kriv, kakor vi sami, ki mir, ljubezen in ponižnost k večjemu na jeziku nosite, v srci in dejanji pa le strastno sovraštvo, napuh in maščevanje gojite, ter na vsacega, kateri noče v vaš plesnjev, zarjaveli in ostudni rog trobiti, strupeni žolč puhate. —

Dopisnik pravi, da so le taki možje — med njimi tudi en „pobalin“*) — v Bistrici in Trnovem za dr. Razlaga agitirali, ki nobene socialne veljave in nikakega zaupanja nemajo. Kako pa je vendar to, da so volilci — kljub divjanju istega Noviškega dopisnika po krčmah in po cesti v Postojni na dan volitve — volili rajši od nas priporočanega, svobodomiselnega, rudečekravnega dr. Razlaga, kakor pa vašega fevdalca, aristokrata — plavokravnega grofa Hohenwarta?

Da, gospod dopisnik, zaslužili ste si z vašim neotesanim vedenjem pridevek junaka

*) To je iz klečeplaškega slovarja vzet izraz za vrlo talentiranega, neutrudljivega, za narod svoj vnetega visokošolca (tehnikarja).

vseh „obsedenih“ junakov, — pa vse je bilo zastonj. Obžalovali so vas ljudje, boječi se za vaše zdravje. Pa ste res obžalovanja vredni, zastonj ste skakali, zastonj vpili, zastonj se grozili, zastonj lagali, zastonj poštene ljudi psovali, da se je celo vašim privržencem preveč zdelo. —

Zastonj je! Ne dajo se ljudje v politiki strašiti s hudičem in „pananjem“. Vašemu hudiču se je zgodilo, kakor je Napoleon I. benečanskemu levu rekel: „Le lion de Saint-Marc n'a plus ni des ongles ni des dents.“ (Lev sv. Marka nema niti krempljev niti zob več.) Surovim obrekovanjem in neumnim strašenjem si ne boste pridobili ljudi, — narobe, ljudstvo se bo če dalje bolj obračalo od vas, česar se lahko prepričate, ako primerjate prejšnje volitve s sedanjimi. Zaupanje naroda, s katerim ste se bahali, je proč, in tega ne dolžite drugemu, nego sebe, ker se tako vedete, da se vas je začel ogibati vsak, kdor nij prisiljen z vami opravila imeti. Ako boste še dalje korakali po tej cesti, se bo popolnem uresničil pregovor, ki pravi: „Ženske se je treba bati od spredej, konja od zadej, farja pa od vseh strani.“

Z Bogom! Schaffen's ein anders Mal!

Bistrica na Notranjskem 20. okt. 1873.

V.

Iz Trsta 20. okt. [Izv. dop.] Zarad naše sijajne narodne zmage v slovenski okolici s IV. mestnim razredom se Lahji strašno jeze. „Cittadino“ se huduje, a vendar ne more nič pravega psovanja najti. Drugega ne ve povedati, kakor to, da bo Trst na Dunaji po slovenskem kmetu zastopan. — Baron Morpurgo, ki je proti Nabergoju propadel, se zdaj tlači v trgovinsko zbornico za kandidata, kjer bi rad Teuschla izpodrinil. — Naša duhovščina je tudi Nabergoja volila, dasi se je prej izrekla, da zavoljo liberalnega Nabergojevega programa ne gre blizu. Torej so naši duhovniki v okolici še zmirom nekaj vredni. Oni niso ravnali po onem geslu: rajši nemškutarja nego liberalnega Slovenca, temuč v zadnji hip so volit šli z nami vred — Slovenca. Naj bi slovenska duhovščina tudi drugod tako ravnala, in teh strastnih nekrščanskih preprirov bi konec bilo, ali vsaj take dimenzije bi ne dobili, kakor dozda.

Iz Idrije 21. okt. [Izv. dop.] (Shod volilcev v Idriji 19. vinotoka.) Udeležilo se je tega shoda 30 najveljavnejših in najupljivnejših volilcev iz vseh treh stanov, meščanov, rudarjev in kmetov, v gostilnici pri „Kroni“. Prišlo se je zborovanje ob 4½ popoldne. Predstavljal se je nam naš narodno liberalni kandidat dr. Zarnik. V precej dolgem in jedernatem govoru je razložil gosp. doktor svoj program. Poudarjal je, da bo po mogočnosti skrbel, da se napravi „narodnostna postava“. Rekel je, naj se železnice in šole iz državne blagajnice napravljajo, ker prve delajo društva le tam, kjer se vidi dobiček, brez ozira na ljudstvo, šole pa ljudstvo ne more samo vzdrževati, ker je preubožno. H koncu je pa še razlagal novo volilno postavo. Lehko rečemo, da je s tem poslušalcem zelo ustregel. Zvedeli so poslušalci natančno, kako se ima voliti i mnogo, mnogo glasov, je Supan zavoljo tega izgubil. Po govoru so skazali volilci svoje zlaganje z gospodom govornikom z navdušenimi živio-klici. Pa tudi gosp. dr. je napil napitnico „značajnim Idrijčanom“. Ostali smo skupaj do odhoda gosp. dr. Zarnika, in vsi smo mu trdno obljubili, da bomo po mogočnosti zanj delali, da mu vsaj častno manjšino, ako ne večino glasov pridobimo. Tudi pri nas je izvrstno pokazal gosp. dr. Zarnik svojo govorniško sposobnost i da bo znal dobro večini v državnem zboru polena pod noge metati. Govorilo se je še ves večer s praviim navdušenjem o shodu in o njem.

Iz Savinske doline 21. okt. [Izv. dop.] Torej zmagalo je vendar domoljubje, zmagala je svobodomnostna in patriotična stvar proti brezdomovinstvu in rimljanstvu, proti stranki, boreči se za nezaslišane predprave hierarhične naprem delavnim državljanom, proti četi, želeči in hrepeneči le po hlapčevosti prostega naroda. A konstatirati in priznati nam je, da ta zmaga nema tacega lica, da bi je mogli iz celega srca veseli biti.

Zakaj ne? Zato, ker lahko uvidevamo, da naše ljudstvo še nema one prebrisanosti v političnih in državnih vprašanjih, katera je neobhodno potrebna, ako mislimo sigurno računati na ljudski značaj, na ljudsko samodoločanje. Možje, kateri so pred štirinajstimi dnevi bili vneti za domovinsko reč, za glavne njene zagovornike, in na katere bi se smeli

Listek.

Slovensko dolžno pismo iz l. 1630.

Po prijaznosti mojega poštovanega prijatelja in slavno-znanega hrvatskega historio-grafa, gosp. Radoslava Lopašiča, bilježnika županije zagrebške, dobil sem sledeče izvirno slovensko dolžno pismo iz leta 1630 na prepis. „Jestt Jurko Jagodizh, stanom stoiezhi v Slamony vasy, pod Nemshko hisho slisheshy podloshnik, sposnam ia sabo inu suoieni lastniny jerhy inu s totim moim dolshim listom, ker küllj naprej pride ally odpert illy bran buode, da sem se iest prañ inu postenñ sadolshil inu sem dolshan dobru roieny y visokú postouany gospy Svsany vduuy Jura-shizhky inu nie jerbom sa pieti inu psdesiet dukat na anim vinogerdj, katery vinograd ie . . . sem iest k moim lastnim rokam preiel za vsgora imenouano shumo pines sa tih 55 dukat. Inu obezhuem tih 55 dukat, vsaky

dukat razhunoj po 80 kraj. lepu postenu platity do treh leth od letta 30. do letta 34. s gotovimi dinarmi allj s lepo pshenizo allj shitom illi s dobrim muoshtom. Ako bij most neutiegnil sa gospuo bitij, taku da ima ga Jagodich nasai vsiety inu sh nim obrniti kam mu küllj dragu gospo nih dolg vsako drugo . . . poshtenu platiti. Inu ako bih iest Jagodich tiga nesturil illy neplatal gospe alli nih jerbom tiga vsgora imenuuanega dolga illy shume pines tih 55 dukatt, taku h poroku inu h plazhy gospij inu nih jerbom dam inu sapishem polag tiga vinogerd, koga sem od nih vsiel moia ta druga dua vinograda, katery aden y ta drugy je v gory Werzhicah pod palizo nemshke hishe v Metliky, aden pollag Lukescha Jagodizha inu Matije Teshaka vinogerdou leshezhy, a ta drugy ie pollag Martina Heruata vinogerd, tudi leshezhy v tim condizijony. Ako bih iest gospij inu nih jerbom neutiegnil do teh treh leth nih shume pines platiti, taku da se oni go-

spa in nih jerby imao na teh dueh sapisanih vinogerdih sa svoio shumo pines naplatiti. Ob peruy toshby im ie imao guorska gosposhzhina datj inu isrozhitj, potle se onj ish nih imao saseguratj sadouulitj inu taku dolgu sa fray lastne dershaty, odkle iest Jagodizh nim gospij ally nih erbom platim do puslidniga kraizeria kaku je deshielsky sakon. Vezh sem jest Jagodizh na ouo letu 1630. od nih gospie isprosil inu k moim lastnim rokam preiel an kabal pshenize, inu an kabal erzhy, kaku nar drash pride psheniza y ersh ally vsa deshela potiegne na Metlizhko sazingo. Obezhuem y zhiem prishastno jesien ouiga leta 1630. na an termin illj ruk poshtenu s lepo pshenizo y ershio do sv. Lukeshan dan vernity, a kar nauishka buode, tu zhiem poshtenu s dinarmi ally s obshenizo doplatitj, inu do sadnega biezhia contentiratj per moj very inu istinij inu per sauesi punkta (punta?) krainske desheli, da zho (eu?) letu vse poshtenu obdershatj gospuo y nih

zanašati do gotovega, sode po znamenjih na drugih krajih pri enacih okoliščinah se ka-žočih: taki močje niso čakali dne odločbe na peklenščeka, da bi se dali od njega pre-govarjati in zapeljavati, nego zadostovali so duhovni kaplanje v svojih črnih krilih, da so se dali premotiti, najsvetejši reči, domoljubju izneveriti se in si vzeti prepričanje vlastno, ka-tero si lahko prilično od leta do leta utrud-jejo. Res je, da ne smemo pozabiti divjega duhovniškega hujskanja, res je, da moramo v poštevjemat nesramno opravljane ob-rekovanje in gorostasne laži „služabnikov“ Kristovih; a vse to prečudno delovanje ma-ziljencev ne zadostuje, da bi si mi mogli po-jasniti ta nepričakovani prevrat v ljudskem mišljenju. Vsaj je pripoznana istinitost, da človeku na podlogi prave zavednosti si pri-dobljenega prepričanja nij mogoče vzeti, in če bi to hotel storiti tudi sam sv. Peter iz nebes. Razvidno je torej, da ta nezanesljivost in vstrajna neodločnost ima svoje vire v pre-malo in nedostojno širječi se prosvitljenosti, koji pot prodirati v ljudsko maso še vedno preveč zanemarija inteligentni del našega naroda.

Iz Oggerskega 20. okt. [Izv. dop.] „Slovenski Narod“ v listu od 6. t. m. pri-naša nek članek od svojega zagrebškega korespondenta, zaradi katerega pozneje „Ob-zor“ imenovanemu listu glede dopisnika svete daje. Jaz sem svoje dni „Zatočnikove“ močje visoko cenil, a „Zatočnik“ je prenehal, nje-gova naslednika „Branik“ in „Obzor“ pa sta krenila na drugo pot. Jaz, ki jugoslovanske razmere od Balkana do Drave in Mure z Vojvodino vred, in od Adrije do črnega morja dobro poznam, moram priznavati, da so se-danji voditelji „Obzorovi“, kar se politike tiče, ali nevedni, ali pa si v jasne oči na-lašč pesek mečejo. Ako ruski listi „Obzor“ negirajo, naj mu bo to dokaz, da se njegova denašnja težnja, služnemu biti enej stranki, ravno s to stranko, kar se nagodbe tiče, ne strinja. Pred vsem moram omeniti, da Rusija, kar se tiče politike in etnografije, nekaj let sem tako napreduje, da jo celo Angleži, ki so ji bili vendar največji sovražniki, hvalijo. Nij tedaj čuda, ako so ruski listi o jugu boljše podučeni, nego „Obzor“, ki zaradi sa-mega strankarskega hvalisanja nema časa, da bi druga načela in druge istinitosti študi-ral, in po tem svoje prepričanje javno čitateljem podal.

jerbe sa nih dolg aden y drugy na nijednim kuaru derшатj. Sa bulshigá y vekshiga vero-uania vullio sem iest Jurko Jagodich ponisno isprosil poshtouaniga Mikula Chernugla v tim zhasy supan inu guorshzhhek buodoz tysty gorij y vinogerdom da ie on ta muj dol-shny list sapezhatil suoio lastno pezhatio... pres sbkuode ally prigouora. Pisano 15. dan aprila v temi 1630 letj.“ Kot opazka je pridodano: „V to muzh tiga lista ie preiel an vierkel vina. Shrebariu od lista sem dala rep (reparje) 3.“

Listino sem prepisal tako rekoč od črke do črke z vsemi njenimi nedoslednostmi glede pravopisa. Na njej je tudi letno obračuna-vanje dolga v obrokih do leta 1646, v slo-venskem in hrvatskem jeziku napisano, pa tako ružno, da se samo poedine besede brati morejo. Kot priče so pri obračunavanju leta 1637. imenovani neki Jakob Guštin in neki „plemeniti knez Andriash Kushaur“.

Domače stvari.

— (Dr. Razlaga) bode mnogo volil-cev denes vsakako volilo. Ker ne gre zad-nje dni po dr. Costovo zmešnjave delati, bomo mu tudi mi glasove dali.

— (Iz Kamnika) se nam telegrafira: Vladni pritisk pred volitvijo je strašen. Vo-lilni listi se že z napisom dr. Suppana raz-deljujejo. Volilci so zbegani. Poleg tega tudi klerikalci samo motijo. To je volilna svoboda!

— (Iz Kranja) se nam piše 20. t. m.: O bodoči volitvi se pri nas meščani še pre-cej pogovarjajo, toda večina bode vendar-le volila na komando farovškega skrivnega ge-nerala dra Costo za to — „ker ima še vero“. Kar je Slovencev pri nas, so večidel kleri-kalci, ali vsaj „stari“, ki zajemajo svojo po-litično modrost iz starikastih „Novic“ in iz pobožne „Danice“. Nij čuda, da o vrlem dru Zarniku govore, kakor bi bil sam (†††) h... To je dobro, da bode Kranj na dan volitve čisto osamljen, ker to celo naši kle-rikalci priznavajo, da se bodo notranjska mesta s Kamnikom vred za dra Zarnika po-tegnila.

— (Volitve v Istri.) O teh piše „Naša Sloga“: Koliko se radujemo našemu narodu u istočnoj Istri, što je izabrao za svojega zagovornika presvetloga g. Dinka Vitezića: toliko ga s druge strane žalujemo u zapad-noj, što se je za nekoliko glasovah iznevje-rio najzvrstnijemu sinu istranske zemlje, pre-svetlomu g. biskupu Dobrili. Presvetli gosp. biskup Dobrila, kako je dne 14. septembra sam pisao ovdašnjemu izbornomu odboru, voli zimovati i ljetovati u Poreču, nego li u Beču; ali iskreni prijatelji slavenskoga u Istri puka nemogu nego suznim okom misliti, da im tamo neće biti toga pučkoga branitelja. Porečki in nekoji koparski izbornici sjeli su se za stol, da s mletačkim markizom Poli-sini-Kamalićem črešnje zoblju. Ajde da vi-dimo, komu će na koncu repi ostati, da li njemu ili njim? — Istina, da nije ni naš na-rod svoj svojoj nesreći kriv, jer ako se je igdje na svijetu radilo proti komu kandidatu, to se je ovom prigodom proti našim u Istri. Nam dolaze od više stranah takove viesti, kojih mi nesmiemo od štamparskoga zakona nikako spomenuti. Od onih, koje možemo, hoćemo samo jednu reći, a ta jest, da se je proti biskupu Dobrili tako nepošteno radilo, da se je puku govorilo, da se tobože išće po-slati njega u Beč, da dobi od države pove-ćanje popovskih plaćah, koje da će morati onda smagati i onako siromašni kmeti! — Nu, ako i nismo nego na polovicu uspieli, nismo zato ni mi ni narod badava vremena tratili, kad smo se u ovih pučkih novinah s izbori bavili. Jer nekoje stvari, koje jedan put padu puku u srce, ponavljaju se i spo-minju od oca do sina kao Otčenaš; pak što nije ovaj put svojim plodom urodilo, hoće uroditi drugi, ovom il onom prigodom. Neima mučnije stvari, što je budjenje spa-vajućega naroda, a mi smo Bogu zahvalni i za ovo nešto, što smo ga do sad probudili. I tim vićemo na sav glas pred celim svie-tom: Živio naš narodni zastupnik, Dinko Dr. Vitezić!

— (Čitalnica v Rojanu) napravi v nedeljo 26. t. m. ob 5. uri tombolo, h kateri prav uljudno povabi vse častite ude.

— (Iz Ribnice) na Dolenjskem se nam piše, da kaplan Tomažič odgovarja

ljudi „Slovenski Narod“ brati. — Kaplan Tomažič naj bi rajši za svojo ipavsko pre-teklost pokoro delal, kakor da po krčmah ščuje.

— (Adolf Lang) feldmaršallajtenant v pokoji je 20. t. m. na Veseli gori pri Mo-kronogu 72 let star umrl.

— (Kolera na Dolenjskem.) Iz Črnomlja se „Tagbl.“ piše, da je tam 16 ljudi na koleri zbolelo, in kacih 5 umrlo. V celem okraji je umrlo kacih 70 oseb.

— (Ukradeno.) Iz Logateca se nam piše, da je bil tam v noči od 20. do 21. tega meseca vozniku Mihui Jerini z voza, ka-teri je pred hišo stal in je bil z živim sre-brom naložen, en sodček živega srebra ukra-den, ki je tehtal črez 1 cent. Tatú še ne-mamo.

— (Samomor). Konjederčev Tone z Rupe nad Kranjem je bil jako velik in mo-čan človek, pa divjega obnašanja. Vedno je bil v bojih; kjer so se fantje v kranjski okolici stepli, je bil on mej njimi. Zadnji čas sem se je pa v nekega dekleta močno zaljubil, pa ona ga nij marala, nego imela je rada nekoga drugega. To je konjederče-vega Toneta hudo v srce peklo. Prihajal je od dne do dne otožnejši. V nedeljo večer pa vzame puško ter jo nabaše. Ko ga do-mači vprašajo, kam gre, se jim odreže: „Ustrelil se bom!“ Se ve, da mu nihče nij verjel. Tone odide iz hiše in nekoliko mi-nut pozneje domači zaslišijo, da puška poči. Hitro skočijo iz hiše, a Toneta nikjer ne mogó dobiti. Stoprv drugi dan so ga našli mrtvega ob cesti. Prestrelil si je sam glavo iz obupa, v katerega ga je pripravila nesreč-na ljubezen.

— (Slovensko gledališče.) V po-nedeljek 20. t. m. se je prvičkrat predstavl-jala „Gospa, ki je bila v Parizu“. Vesela igra v 3 dejanjih. Po G. pl. Moserji poslo-venil Josip Gecelj. Sučet te vesele igre je ta-le: Vesela, mlada, lepa vdova, Minka Le-potičnikova, gospa, ki je bila v Parizu, ob-išče svojo prijateljico, v srečnem zakonu ži-večo Matildo Znojevko, katero v njeni sreči samo to teži, da njen mož vsako dopoldne v krčmo zajuterkovat hodi. Minka jej razloži, da „zajuterk je revolucionaren element v konservativnem zakonu“, popiše ji strašne nasledke dopoldanskega zajuterka, ter jej tako glavo premoti, da Matilda brez vednosti svojega moža odide z Minko majorja pl. Or-lovca obiskat. Hotela je namreč s tem svo-jega moža ljubezen skušati, mu svojo samo-stojnost pokazati ter ga prisiliti, da bi se za njo pripeljal. Toda mož, uvidevši načrt svoje žene, se ne odpelje zanj, nego gre rajši celo popoldne „zajuterkovat“, po zajuterk-u v opero, iz opere na ples. Matilda se je s tem sama kaznovala in je bila pri majorji Orlovcu v velikih „strahomentih“ zaradi moža; v nič manjšo zadrgo pa tudi extravagantna Minka nij prišla, ker se je kot husarski oficir pre-oblekla, po tem pa nehoté s tistim husarjem sešla, čigar ime si je prilastila. Toda hu-sarski Mars se zagleda v ognjene oči svojega tovariša, ter ga potem, ko v njem izpozna lepo vdovo, precej snubi. Tudi Matilda se po nekaterih spletkah poravna s svojim možem. — Igra je precej dobra, je lepo pre-stavljena, ter ima mnogo komičnih prizorov. Samo ena napaka se jej mora očitati: posa-mezni prizori so premalo motivirani, premalo zvezani. Večkrat mora gledalec premišljati

in ugibati, zakaj se dejanje tako vrši, a ne drugače. Napačno je tudi, da pozorišče tolikrat prazno ostane. — Vsi igralci so dobro igrali in občinstvo jih je z glasno pohvalo odlikovalo. Minka (gospica Podkrajškova) je z velikim razumom in pravcon amore igrala svoj teški nalog. Vrli g. Kocelj je prav dobro predstavil starega robatega majorja Orlovca. Matilda (g. Jamnikova), in nje mož Oskar Znoj (gosp. Schmidt), in tudi oficir Podgorski (gosp. Juvančič) so za svojo živo igro prejeli mnogo pohvale. Gospica Namretova, g. Nolli, g. Kajzel so imeli ta pot le male naloge. Ljudstva je bilo, žalibog, tudi v ponedeljek le malo v gledališči, a to, kar ga je bilo, je šlo zadovoljno od predstave. — Končno naj omenim, da je po slov. napevih zloženi potpourri g. kapelnika Schantl-a, katerega je igral orkester mej 1. in 2. aktom, splošno močno dopadel. P.

Razne vesti.

* (Eybesfeld,) dolnje-avstrijski namestnik, je razpustil „nemško društvo študentov“ na Dunaji, ker je vedno občevalo z društvi v „nemškem rajhu“.

* (Škřejšovskemu), ki je svoj zapor nastopil, so 15. t. m. obuli jetniško obleko. Znano je, da je na eno leto obsojen.

Tržna poročila.

Iz Pešte 18. okt. Ker je Donava zelo plitva, je uvažanje od tod slabo, po železnici se več pripelje. Toda mirnemu držanju pretekli teden nij to uzrok, ampak kupei, ki nijso hoteli zahtevanih cen privoliti. Pšenica je pri obratu kakih 150000 centov zgubila po 10—15 kr. proti onemu tednu. Bila je po 7 gl 42—47 kr. Rež je imela slab trg, in je je tudi malo bilo. Prodalo se je komaj 10000 vagonov po 5—10 kr. ceneje od onega tedna. Tudi ječmen je imel slab trg, in cena mu je pri obratu 25000 vagonov za 10—15 kr. poskočila. Stara kornica je zaradi obilice nove, prav lepe za 10—15 kr. pala. Obrat 15000 vagonov 3 gl. 75—90 kr. Špeh po 30—36 gl. Cene sočivja nespremenjene.

Poslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov.

Revalesscière du Barry v Londonu.

Vsem trpečim zdravje po izvrstni Revalesscière du Barry, katera brez porabe leka in brez stroškov sledeče bolezni odstrani: bolezni v želodeci, v živcih, v prsih, na pljučah, jetrah, žlezah, na slisnici, v dušnjaku, v mehurju, in na ledvicah, tuberkole, sušico, naduho, kašelj, neprebavljivost, zapor, drisko, nespečnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavico, naval krvi, šumenje v ušesih, medlico in bljevanje tudi ob času nosečnosti, skalno silo, otožnost, sušenje, revmatizem, protin, bledico. — Izpisek iz

75.000 spričeval o ozdravljenji, ki so vsem lekom zoperstavljala se:

Spričevalo št. 73.928.

Waldeg na Štajerskem,
3. aprila 1872.

Hvala Vašej Revalesscière, katero sem jaz, 50 let star mož, skozi 2 leti neprestano užival, sem od mojega 10letnega trpljenja: otrpnost na rokah in nogah, skor popolnem ozdravel in opravljam, kakor v najboljših časih, svoje posle. Za to meni izkazano veliko dobroto Vam izrekam s tem srčno zahvalo.
Br. Sigmö.

Spričevalo št. 93.268.

Trapani v Siciliji, 13. aprila 1870.

Moja žena, žrtva strašnih, nervoznih bolečin, s hudo oteklino na celem životu, s srčnim bitjem, nespečnostjo in vranienico v najhujši stopnji, je bila od zdravnikov za izgubljeno zmatrana, kar sem se odločil pribežati k Du Barry-evi neprecenjeni Revalesscière. To izvrstno sredstvo je na začudenje mojih prijateljev, v kratkem času one strašne bolečine ozdravilo in mojo ženo tako okrepčalo, da se je, dasiravno 49 let stara, plesov udeležiti mogla. To Vam naznanjam na korist vseh enako trpečih in se Vam srčno zahvalim.

Atanasio Barbera.

Tečnejši kot meso, prihrani Revalesscière pri odraščanih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravlila. V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalesscière-Biscuiten v pušicah 4 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalesscière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradci bratje Oberanzmeyer, v Innsbrucku Diechtl & Frank, v Celoveci P. Birnbacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Morić, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnih in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštnih nakaznicah ali povzetjih.

Umrli v Ljubljani

od 17. okt. do 20. okt.

Ivana Kralič, kondukterski otrok, 9 dni, na željustnem krči. — Ivan Lesar, otrok fabriškega pisarja, 10 mes., na vodenici v možganski olini — Fr. Viršek, dunajski vdovec, 3½ l., na opeklini. — Marijana Mah, otrok ključarskega voditelja, 4 mes., na krči. — Adolf Prediv, mizarski otrok, 6 mes., na otročjaku. — Ivana Mikota, kondukterski otrok, 4½ l., na vodenici v možganski olini.

Tužci.

21. oktobra.

Evropa: Horčatz iz Berlina. — pl. Kotljarevsky iz Dorpota.

Pri **Elefantu**: Dekleva Leopold iz Litije. — Vakovnik iz Trsta. — Rien iz Bisirice. — Raunihar Rihard, Raunihar Robert iz Dunaja. — Hauff iz Hudevasi. — Deutsch iz Varaždina. — Sonnenberg iz Čakavca. — Kolmaz iz Grada. — Kandero iz Dunaja. — Bondý Ana iz Dunaja. — Rumpori iz Reke. — Rost iz Leipziga. — Bedeleux iz Trsta. — Gospa Koscha iz Wartenberga.

Pri **Mallet**: Ganahl, c. k. Oberst, Oblak, Bresani iz Dunaja. — pl. Simalie Hrusačig z dvema sinoma iz Karlovca. — Dr. Gušič iz Mahično. — Globočnik iz Železnikov. — Osvald z gospo, Grof Eichelburg z gospo iz Štajerskega. — Sunder iz St. Croce. — Reger iz Kranja.

Pri **Zamoren**: Suhadobnik iz Št. Martina. Kogej iz Idrije. — Klose iz Dunaja.

Tržne cene

v Ljubljani 22. oktobra t. l.

Pšenica 7 gl. — kr.; — rež 4 gl. 50 kr.; — ječmen 4 gl. — kr.; — oves 1 gl. 80 kr.; — ajda 4 gl. — kr.; — pros 3 gl. 90 kr.; — kornica 4 gl. 40 kr.; — krompir 1 gl. 90 kr.; — fižol 6 gl. 50 kr.; — masla funt — gl. 54 kr.; — mast — gl. 38 kr.; — špeh frišen — gl. 35 kr.; — špeh povejen — gl.

42 kr.; — jajce po 2½ kr.; — mleka bokal 10 kr.; govedine funt 26 kr.; — teletine funt 34 kr.; — svinjsko meso, funt 30 kr.; — sena cent — gl. 95 kr.; — slame cent — gl. 70 kr.; — drva trda 7 gld. 50 kr.; — mehka 5 gl. 30 kr.

Dunajska borza 22. oktobra

Enotni drž. dolg v bankovcih	68 gld.	—	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	72	10	—
1860 drž. posojilo	100	25	—
Akcije narodne banke	938	—	—
Kreditne akcije	209	—	—
London	112	50	—
Napol.	9	5	—
C. k. cekini	—	—	—
Srebro	107	40	—

OZNANILO.

V Feldbachu pri Gradci je deželni odbor vovodstva Štajerskega penzijo-narno bolnišnico uredil, katera je s sededno deželno nornišnico pod enim zdravniškim vodstvom in oskrbništvom, pa je prostorno od taiste popolnem ločena.

Namen tega gojišča je zdravljenje in negovanje ozdravljivih, ali poboljšanja zmožnih bolenikov na možganih in živcih obojega spola iz višjih stanov.

Osnutek in uredba te v prostej, zdravej legi pol ure od Gradca ležeče bolnišnice zadostuje elegantni zdravilnici s kopaljskimi pripravi, konverzacijskimi dvoranami in vsemi potrebnimi ugodnostmi.

Prošnje za sprejem naj se pri ravnateljstvu deželne nornišnice pri Gradci vložijo.

Prošnji, katero more bolnik ali njegov pravni zastopnik vložiti, se ima obširen, od domačega zdravnika bolnikovega podpisan popis priložiti.

Visokost za zdravljenje plačajoče, najmenj 1500 gld. a. v. na leto znašajoče poprečne svote, se bode od deželnega odbora na predlog ravnateljstva določila.

Taista se mora četrtletno pränumerando pri blagajnici deželne nornišnice plačati.

V slučajih, ako bolnik pred pretečenim četrtletjem umrje ali izstopi, se vplačani denar ne povrne.

Proseči inozemci morajo dovoljno poroštvo kacega domačina za pravočasno plačevanje gojilnih stroškov imeti.

Za pogojeno svoto daje penzijo-narni zavod bolniku posebno sobo, postrežbo, zdravniško lečenje, kurjavo, svečavo, posteljo s pripravo in perilom, pranje telesnega perila, hrano po zdravniški ordinaciji in v konverzačnih dvoranah pripravljene zabave.

Obleko, telesno perilo, toaletne potrebnosti, posebne veselice, vožnje na sprehod i. t. d. si mora bolnik posebej oskrbeti.

Na zahtevanje se more bolniku na posebno doplačo tudi več uredjenih sob oddati.

Za vsacega posebej zahtevanega strežaja se ima določena plača 15 gld. na mesec in hrana a 70 kr. na dan pränumerando na četrtletje odrajtati.

V redkih slučajih, ako se zdravljenje ne preči, se morejo po spoznanji ravnateljstva tudi sorodniki bolnikov ali njihovi služabniki sprejeti, in se ima potem za vsacega sorodnika 1000 gld. na leto, za vsacega služabnika 300 gld. na leto v četrtletnih obrokih naprej vložiti.

Sprejeti sorodniki ali služabniki bolnikov se imajo v vseh zadevah hišnemu redu podati in na zahtevanje ravnateljstva zavod zapustiti, v katerem slučaju se do četrtletnega sklepa ostali gojilni denarji povrnejo. (270—2)

Gradec, 1. oktobra 1873.

Od štajerskega deželnega odbora.

V tiskarnici R. Milie-evi v Ljubljani je ravno na svitlo prišla:

Slovenska slovnica za pervence.

Spisal

A. Praprotnik.

(Tretjega nespremenjenega natisa.)

To slovnico je gospod minister za uk in bogočastje z ukazom 17. dec. 1. 1869 s št. 10400 slovenskim ljudskim šolam dopustil in sl. c. k. deželna vlada v Ljubljani jo je z ukazom 27. dec. 1. 1869. s št. 9558 ljudskim šolam na Kranjskem priporočila. Sporočilo o avstrijskem šolstvu („Bericht über österr. Unterrichts-wesen“, 2. Th. str. 546) govori o tej slovnici tako-le: „Praprotnikova slovnica ravna se po učilu, po katerem se učence po lahko umevnih izglelih napeljuje do slovniskih vodil, in ko si jih prisvoji, zapomnija si jih dobro v mnogih vajah.“

Velja vezana 30 kr.

Izdajatelj in za uredništvo odgovoren: Ivan Semen.

Lasmina in tisk „Narodne tiskarne“.